

Sygn.akt III AUa 109/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marek Szymanowski

Sędziowie: Barbara Orechwa-Zawadzka

Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Anna Kuklińska

po rozpoznaniu na rozprawie 23 czerwca 2020 r. w B.

sprawy z odwołania M. J. (1)

przy udziale zainteresowanych: W. N. (1) oraz C. Sp. o.o. w Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o odpowiedzialność osób trzecich za składki na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z 12 grudnia 2019 r. sygn. akt III U 441/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości oraz poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z 30 sierpnia 2018 r. Nr 13/2018 r. w zakresie punktów II. i III. (drugiego i trzeciego) w ten sposób, że stwierdza, iż należności objęte zaskarżoną decyzją w jej punkcie I (pierwszym) zostały uiszczone;

II. oddala odwołanie i apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza tytułem zwrotu części kosztów procesu za obie instancje od M. J. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 3.000 (trzy tysiące) złotych.

D. Z. M. B. O.-Z.

Sygn. akt III AUa 109/20

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z 30 sierpnia 2018r. Nr 13/218 stwierdził, że M. J. (1), jako członek zarządu (...) sp. z o.o., ponosi solidarnie ze spółką odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu nie opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Funduszu Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, kosztów egzekucyjnych oraz odsetek za zwłokę w łącznej kwocie 78.647,39 złotych, w tym:

1) na ubezpieczenia społeczne:

- 44.980,53 zł z tytułu składek za marzec 2014r., od czerwca 2014r. do października 2014 r.;

- 2.838,52 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych;

- 14.325,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 30 sierpnia 2018r.,

2) na ubezpieczenie zdrowotne:

- 11.916,94 zł z tytułu składek od czerwca 2014r. do października 2014r.;

- 779,40 z tytułu kosztów egzekucyjnych;

- 3.801,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 30 sierpnia 2018 r.,

3) na Funduszu Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 6,00zł z tytułu składek za wrzesień 2014r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że po przeprowadzonym postępowaniu, zaistniały przesłanki uzasadniające przeniesienie na M. J. (1) odpowiedzialności za zobowiązania (...) sp. z o.o. na w/w ubezpieczenia oraz na Funduszu Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za w/w okresy, ponieważ egzekucja wobec Spółki okazała się bezskuteczna, M. J. (1) pełnił funkcję członka zarządu w okresie, kiedy powstało wymienione zadłużenie, nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nie wskazał mienia, z którego możliwe byłoby zaspokojenie zobowiązań w znacznej części.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył M. J. (1) zaskarżając ją w całości na podstawie art. 477⁹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 477¹⁰ k.p.c. , który zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 107, art. 116 ustawy z 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa w zw. z art. 31 i art. 32 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przejawiające się w błędnym uznaniu przez organ rentowy, iż jako były członek Zarządu spółki (...) sp. z o.o. powinien ponosić solidarnie z płatnikiem składek odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu nie opłaconych składek, podczas gdy w rzeczywistości do powstania ewentualnego zadłużenia wobec ZUS doszło na skutek działania drugiego członka Zarządu - tj. W. N. (1), o którego powołaniu na w/w funkcje nie miał żadnej wiedzy oraz nie miał nawet świadomości, że w/w osoba reprezentuje spółkę (...) sp. z o.o. równocześnie z nim oraz podejmuje w jej imieniu szereg czynności (m.in. zatrudnianie pracowników, zgłaszanie do ubezpieczeń itp.) i nieuwzględnieniu przez organ rentowy okoliczności, iż w chwili obecnej prowadzone jest postępowanie karne mające na celu ustalenie m.in. osób odpowiedzialnych za powstanie zobowiązań spółki (...) sp. z o.o.;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez ich niezastosowanie - tj. art. 166 § 1 pkt 1 lit. b ustawy z 29.08.1997r. Ordynacja podatkowa - przejawiające się w pominięciu przez organ rentowy okoliczności, że funkcję Prezesa Zarządu Spółki (...) sp. z o.o. sprawował tylko przez okres 9 miesięcy (od marca 2014 r. do grudnia 2014r.) i w tym okresie nie posiadał żadnej wiedzy o złej sytuacji finansowej spółki, zatem niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

3. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 7, art. 77, art. 107 § 3 k.p.a. przejawiające się w brakach w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji oraz nienależytym zbadaniu stanu faktycznego sprawy przed wydaniem decyzji, jak również pominięciem wyjaśnienia kluczowych kwestii, tj. osoby faktycznie odpowiedzialnej za powstanie zaległości składkowych, faktu toczącego się postępowania karnego;

4. naruszenie art. 8 k.p.a. przejawiające się w prowadzeniu przez organ rentowy postępowania w sposób godzący w zasadę zaufania do organów władzy publicznej, zamiast w sposób sprawny, kompetentny, zgodny z prawem oraz maksymalnie uwzględniający interesy skarżącego, zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych sprawy przed wydaniem decyzji.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości jako niezgodnej z prawem i orzeczenie co do istoty sprawy. Ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji i przekazanie organowi rentowemu w/w sprawy do ponownego rozpatrzenia z uwzględnieniem okoliczności przytoczonych w treści niniejszego pisma, w tym również rozważenie zasadności zawieszenia w/w postępowania z uwagi na toczące się przed Prokuraturą Krajową śledztwo. Wniósł także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego wszystkich kosztów postępowania w wysokości wynikającej z przepisów prawa.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu decyzji i wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem z 12 grudnia 2019 roku Sąd Okręgowy w Łomży zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że M. J. (1) nie ponosi solidarnie z (...) Sp. z o.o. w Ł. odpowiedzialności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, kosztów egzekucyjnych i odsetek za zwłokę łącznie w wysokości 78.647,39 złotych (punkt 1) oraz zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania (punkt 2).

Sąd I instancji ustalił, iż 13 kwietnia 2012r. utworzono (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialności. Przedmiotem jej działalności było m.in.: poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji, naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych, działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki, działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych. 19 kwietnia 2012r. (...) sp. z o.o. została wpisana do rejestru przedsiębiorców przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) o kapitale zakładowym 5.000,00 złotych, wpłaconym w całości, każdy udział o wartości nominalnej 500,00 złotych.

Uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z 28.03.2014 r. odwołano T. S. z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Spółki, zaś uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z 28.03.2014r. powołano w skład Zarządu (...) i powierzono mu funkcję Prezesa Zarządu Spółki. Umową sprzedaży udziałów zawartą 06.05.2014r. pomiędzy T. S., a M. J. (1) przeniesiono własność 9 udziałów w kapitale zakładowym spółki o łącznej wartości nominalnej 4.500,00 zł na rzecz M. J. (1). Uchwałą Nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 20 maja 2014r. powołano w skład Zarządu (...) i powierzono mu funkcję Członka Zarządu. M. J. (1) oświadczył, że będąc wspólnikiem (...) sp. z o.o. w Ł. nie brał 20.05.2014r. udziału w Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki, nie był też w żaden sposób zawiadamiany o planie przeprowadzenia zgromadzenia w tej dacie, zaś informację o wyborze Zarządu na podstawie nieznanego mu protokołu z tego zgromadzenia powziął wyłącznie z akt rejestrowych Spółki.

6.11.2014 r. W. N. (1) jako Członek Zarządu reprezentujący spółkę (...) zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. reprezentowaną przez Prezesa Zarządu T. S. umowę przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa tytułem wkładu niepieniężnego.

Uchwałą Nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z 23.12.2014r. odwołano Prezesa Zarządu Spółki M. J. (1) z dalszego pełnienia funkcji z powodu jego rezygnacji. Uchwałą Nr 2 odwołano członka Zarządu Spółki (...) z dalszego pełnienia funkcji, zaś uchwałą Nr 3 Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników powołało A. R. na funkcję Prezesa Zarządu Spółki. Uchwałą Nr 4 zmieniono umowę Spółki i określono, że siedzibą Spółki jest Ł.. Na podstawie umowy sprzedaży udziałów zawartej 23.12.2014r. M. J. (1) sprzedał A. R. 1 udział w kapitale zakładowym Spółki

(...) sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 500,00 zł. Zaś umową sprzedaży udziałów zawartą 23.12.2014r. M. J. (1) sprzedał D. W. 8 udziałów w kapitale zakładowym Spółki (...) sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 4.000,00 zł.

31 grudnia 2014r. aktem notarialnym Repertorium A nr 9429/2014 W. N. (1) działający w imieniu i na rzecz spółki pod firmą (...) sp. z o.o., jak członek Zarządu uprawniony do samodzielnej reprezentacji oświadczył, że w imieniu reprezentowanej przez siebie spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. przystępuje do spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i obejmuje w kapitale zakładowym tej spółki 300 nowych udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł za każdy udział, o łącznej wartości nominalnej 150.000,00 zł i na pokrycie tych udziałów wnosi do spółki wkład niepieniężny w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa przeznaczony do prowadzenia działalności rachunkowo-księgowej.

Na dzień 14 stycznia 2015r. wspólnikami firmy (...) sp. z o.o. był D. W. posiadający 9 udziałów o łącznej wartości 4.500,00 zł oraz A. R. posiadający 1 udział o łącznej wartości nominalnej 500,00 zł.

Na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego zawartej 15.01.2015r. PPHU (...) E. G. sp. j. w Ł. oddał (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w najem lokal znajdujący się w Ł. przy ul. (...) na cele użytkowe. (...) sp. z o.o. będzie w w/w lokalu prowadził działalność - biuro oraz będzie płacić raz w roku z góry czynsz najmu w wysokości 300,00 zł do dnia 15 każdego miesiąca. Umowa została zawarta na czas określony od 15.01.2015 r. do 14.01.2016r.

Wyrokiem z 14 maja 2015r. wydanym w sprawie sygn. akt VII GC 74/15 Sąd Okręgowy w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy stwierdził nieważność uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z dnia 20 maja 2014r.

Wniosek o ogłoszenie upadłości wobec dłużnika Spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. obejmującą likwidację majątku dłużnika został złożony przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 22.04.2015r. Kolejny wniosek z 28.09.2015r. złożony był przez T. S.. Postanowieniem z 12.01.2016r. w sprawie sygn. akt V GU 9/15 Sąd Rejonowy w Łomży V Wydział Gospodarczy oddalił wnioski o ogłoszenie upadłości (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł..

Ponadto Sąd Rejonowy w Łomży V Wydział Gospodarczy w toku postępowania ujawnił, że między spółką (...) sp. z o.o. a innymi podmiotami mogło dochodzić do pozornych czynności prawnych (umowy pożyczki, najmu czy też prowadzenia usług księgowych) celem uzyskania określonych korzyści majątkowych. Z akt sprawy wynika, iż było dokonanych kilkanaście przelewów środków pieniężnych, po czym następował zwrot tych środków. Jednocześnie dysponenci środków nie potrafili wykazać zasadności operacji finansowych. Spółka (...) sp. z o.o. z innymi spółkami była powiązana kapitałowo i prowadziły „wspólnie działalność gospodarczą” oraz niektóre osoby występowały zamiennie po obu stronach umów. Nadto w Spółce (...) sp. z o.o. były podejmowane czynności mające na celu m. in. wprowadzenie majątku Spółki poza granice Polski.

Pismem z 11.08.2015r. ZUS poinformował, że płatnik (...) sp. z o.o. zalega z płatnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy:

- FUS za okres 03.2014r., 06.2014r. - 10.2014r., 12.2014r. - kwota 52.628,26 zł;
- FUZ za okres 06.2014r. - 10.2014r., 12.2014r. - kwota 13.977,25 zł;
- FP i (...) za okres 09.2014r. - kwota 6,00 zł.

Wskazał, że są to kwoty zadłużenia z odsetkami na dzień 10.08.2015r. plus koszty egzekucyjne.

Uchwałą nr 10/11/2015 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z 17.11.2015r. odwołano A. R. z funkcji Prezesa Zarządu Spółki, zaś uchwałą nr 11/11/2015 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników. z 17.11.2015r. powołano D. W. na funkcję Prezesa Zarządu Spółki.

(...) sp. z o.o. zatrudniała pracowników na podstawie umowy o pracę, jak również na podstawie umowy zlecenia, a po zakończeniu umowy zlecenia zawierano kolejną umowę już na podstawie umowy o pracę. W poszczególnych miesiącach od marca do grudnia 2014r., Spółka zatrudniała inną liczbę pracowników w różnym wymiarze czasu pracy.

Sąd wskazał, iż pismem z 10 maja 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zawiadomił M. J. (1) o wszczęciu z urzędu postępowania wyjaśniającego w sprawie przeniesienia odpowiedzialności na niego, jako członka zarządu za zobowiązania (...) sp. z o.o. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za wskazane okresy. Organ rentowy wyjaśnił podstawy prawne wszczęcia postępowania oraz przysługujące M. J. (1), podczas jego trwania, prawa i obowiązki. Podczas postępowania organ rentowy zgromadził dokumentację w postaci akt spółki jako płatnika składek, zawierające dokumentację zgłoszeniową i rozliczeniową, wypis z Krajowego Rejestru Sądowego o numerze (...) oraz dokumenty uzyskane z Sądu Rejonowego w Białymstoku XII Wydziału Gospodarczego. W prowadzonym postępowaniu M. J. (1) nie złożył żadnych wyjaśnień ani dodatkowej dokumentacji. W związku z tym, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego organ rentowy ustalił, że (...) sp. z o.o. prowadziła działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Z tego tytułu Spółka zobowiązana była do opłacania należnych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ponieważ Spółka nie wywiązała się z tego obowiązku w sposób prawidłowy, na jej koncie powstało zadłużenie, które na dzień 30 sierpnia 2018r. wynosi łącznie 80.965,51 zł.

W celu wyegzekwowania należności z tytułu nieopłaconych składek Dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w B. prowadził wobec Spółki (...) sp. z o.o. postępowanie egzekucyjne na podstawie tytułów wykonawczych o numerach: (...), (...), (...) i (...). W prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym zastosowano środek w postaci zajęcia wierzytelności pieniężnej z rachunku bankowego Spółki, w Banku (...) Spółka Akcyjna w W., na podstawie zajęć z 2 czerwca 2015r. nr (...), (...). Pismem z 19 października 2015r. Bank poinformował, że rachunek został zablokowany, ale brak jest środków umożliwiających całkowite lub częściowe zrealizowanie zajęcia. Pismem z 22 lutego 2016r. Bank poinformował, że umowa rachunku Spółki została skutecznie wypowiedziana przez Bank 29 października 2015r. Prowadzone postępowanie egzekucyjne przez Dyrektora Oddziału ZUS okazało się nieskuteczne. W związku z tym 21 maja 2018r. Dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w B. wydał postanowienie nr (...) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie w/w tytułów wykonawczych. W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego nie ustalono innego majątku o wartości egzekucyjnej. Według informacji z Centralnej Bazy Danych (...) sp. z o.o. nie posiada nieruchomości. Według informacji z bazy (...) Spółka nie jest właścicielem pojazdów. Po przeanalizowaniu i ocenieniu stanu faktycznego Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, iż M. J. (1) pełnił funkcję w zarządzie Spółki w okresie powstania zadłużenia. Ponieważ odwołanie M. J. (1) z funkcji Prezesa Zarządu nastąpiło 23.12.2014r., organ rentowy uznał, że nie może on odpowiadać za zadłużenia powstałe w grudniu 2014 r. i tym samym stwierdził, że zaistniały przesłanki uzasadniające przeniesienie na M. J. (1) odpowiedzialności za zobowiązania (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. na ubezpieczenia społeczne za marzec 2014r., od czerwca 2014r. do października 2014r., ubezpieczenia zdrowotne od czerwca 2014r. do października 2014r., na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wrzesień 2014r. w łącznej kwocie 78.647,39.

Decyzją z 30 sierpnia 2018r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych umorzył postępowanie wszczęte z urzędu pismem z 10 maja 2018r. w sprawie wydania decyzji o odpowiedzialności W. N. (1) jako członka zarządu za zobowiązania (...) sp. z o.o. z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Ubezpieczenia Zdrowotnego, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w związku z uznaniem przez Sąd Okręgowy w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy wyrokiem z 14.05.2015r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII GC 74/15 za nieważną uchwały nr 1 z 20.05.2014r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. powołującej W. N. (1) w skład zarządu Spółki.

Zgodnie ze świadectwem pracy wystawionym 31 sierpnia 2014r. M. J. (1) był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w okresie od 01.05.2014r. do 31.08.2014r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty ds. administracyjnych zaś stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron.

27 września 2018r. na konto spółki w Z. wpłynęła wpłata, którą organ rentowy rozliczył na poczet zaległości za marzec 2014 (objęte zaskarżoną decyzją). Okoliczność ta nie była przedmiotem sporu w toku postępowania i została potwierdzona poleceniem przelewu na 10.000 zł.

16 września 2019r. Sąd Okręgowy zawiadomił o toczącym się postępowaniu W. N. (1) pouczając o treści art. 477¹ § 2 k.p.c. W. N. (1) wyraził gotowość pokrycia części zobowiązań spółki (...) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. 30.10.2019r. wpłacił ZUSowi 75.880,51 zł. tytułem zaległych składek spółki (...). Z pisma ZUS z 07.11.2019r. wynika, że wpłata 10.000 zł. z września 2018r. została rozliczona na zaległości za marzec, czerwiec i wrzesień 2014r. a wpłata 75.880,51 zł. na zaległości za czerwiec 2014-październik 2014r. i grudzień 2014r. Pozostała do zapłaty kwota 42 zł. tytułem składek na ubezpieczenie zdrowotne za grudzień 2014r. i odsetki 16 zł. Zaległości za grudzień 2014r. nie były objęte zaskarżoną decyzją.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że po wydaniu zaskarżonej decyzji z 30.08.2018r. i po wniesieniu odwołania wszystkie zaległości z tytułu składek objęte decyzją zostały zapłacone. Jeszcze przed skierowaniem odwołania do Sądu (w listopadzie 2018r.), zostały zapłacone składki na ubezpieczenia społeczne za marzec 2014r. i częściowo za czerwiec i wrzesień 2014r. Spłaty dokonano 27.09.2019r. Niemniej jednak zaskarżona decyzja była obarczona wadą już w momencie jej wydania.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania składkowe występuje w sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania składkowego przez płatnika, a zatem jest odpowiedzialnością za cudzy dług, uzależnioną od istnienia zobowiązania składkowego płatnika składek (spółki), co powoduje, że ma ona charakter akcesoryjny, następczy, gwarancyjny i subsydiarny. Odpowiedzialność ta powstaje na mocy konstytucyjnej decyzji o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich (art. 108 § 1 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 i art. 32 ustawy systemowej), tworzącej nowe stosunki pod względem podmiotowym i przedmiotowym. Podmiotem tych stosunków są osoby trzecie, a przedmiotem - odpowiedzialność, która nie odnosi się do obowiązku świadczenia dłużnika składkowego, lecz dotyczy pokrycia długu. Odpowiedzialność osób trzecich została wprowadzona w interesie wierzycieli spółki, w tym wierzyciela składkowego (Zakładu Ubezpieczeń Społecznych), a jej funkcją jest ułatwienie zaspokojenia roszczeń zagrożonych niewypłacalnością dłużnika (spółki), przez poszerzenie kręgu podmiotów, od których wierzyciel składkowy może dochodzić zaspokojenia należności. Odpowiedzialność członków zarządu, o której mowa w art. 116 Ordynacji podatkowej, ma charakter wyjątkowy i znajduje zastosowanie, jeżeli zachodzą wymienione w nim pozytywne przesłanki i brak jest którejkolwiek z okoliczności wyłączających tę odpowiedzialność.

Sąd Okręgowy stwierdził, że art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej nakłada na organ podatkowy (oraz rentowy) obowiązek prowadzenia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności za zaległości podatkowe (składkowe) spółki z o.o. wobec wszystkich osób mogących ponosić taką odpowiedzialność oraz że decyzja w tym przedmiocie, podjęta na podstawie art. 108 § 1 Ordynacji podatkowej, powinna być wydana wobec wszystkich członków zarządu spółki. Jakkolwiek pożądanym jest prowadzenie jednego postępowania przeciwko wszystkim zobowiązanym osobom, do czego podstawy dostarcza art. 166 § 1 Ordynacji podatkowej (z uwagi na zakres przedmiotowy odesłania wynikającego z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jak się zdaje, w postępowaniu prowadzonym przez organ rentowy podstawą taką mógłby stanowić art. 62 k.p.a. stosowany w związku z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), to w świetle regulacji procesowych nie może być poczytane za błąd prowadzenie odrębnych postępowań pod warunkiem, że postępowania te obejmą wskazany wyżej krąg osób (tj. wszystkich zobowiązanych). Decyzja stwierdzająca ponoszenie odpowiedzialności za zaległości składkowe przez tylko jednego z kilku członków zarządu spółdzielni, wydana wskutek zaniechania prowadzenia postępowania wobec pozostałych, jest niezgodna z prawem, a zatem winna być wyłączona z obrotu prawnego - tak wyrok SN z 03.09.2013r. I UK 83/13. Z taką decyzją, w ocenie Sądu, mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Sąd I instancji podkreślił, iż M. J. (1) został prezesem zarządu spółki C. uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z 28.03.2014r. Zgodnie z umową spółki reprezentował ją samodzielnie. Sytuacja zmieniła

się 20.05.2014r. kiedy to uchwałą Nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki powołano w skład zarządu W. N. (1) i powierzono mu funkcję członka zarządu. Od tego dnia każdy z członków zarządu i M. J. (1) i W. N. (1) uprawniony był do samodzielnego reprezentowania spółki. Oczywiście Sąd dostrzega, że powołanie kolejnego członka zarządu było konieczne do realizowania zamierzeń T. S. wobec spółki co jasno wynika z zeznań W. N. (1). T. S. mimo, że nie był formalnie ani wspólnikiem spółki ani członkiem jej zarządu właściwie jednoosobowo zarządzał spółką. Znamienne przy tym jest, że dwaj członkowie zarządu C. nawet się nie znali i po raz pierwszy spotkali się w sądzie na rozprawie 30.05.2019r. Okoliczności te nie są jednak istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu istotne natomiast jest, że organ rentowy nie objął decyzją stwierdzającą ponoszenie odpowiedzialności za zaległości składkowe przez M. J. (1) również W. N. (1). Nie wydano też innej, odrębnej decyzji określającej odpowiedzialność tego ostatniego mimo braku ustalenia, że nie zachodzą przesłanki z art. 116 Ordynacji podatkowej. ZUS wprawdzie wszczął postępowanie wobec W. N. (1) w sprawie wydania decyzji o jego odpowiedzialność z tytułu składek należnych od spółki (...) w maju 2018r., ale umorzył je postanowieniem z 30.08.2018r. z uwagi na wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku wydany 14.05.2015r. sygn. akt VII GC 74/15 stwierdzający nieważność uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Nr 1 z 20.05.2014r. powołującej W. N. (1) w skład zarządu spółki. W. N. (1) i M. J. (1) byli członkami zarządu C. do 23.12.2014r.

Sąd Okręgowy wskazuje, że stwierdzenie nieważności uchwały Nr 1 z 20.05.2014r. nie powinno być powodem umorzenia postępowania wobec W. N. (1). Zgodnie bowiem z art. 254 § 1 i § 4 k.s.h. prawomocny wyrok stwierdzający nieważność uchwały ma moc obowiązującą w stosunkach między spółką a wszystkimi wspólnikami oraz w stosunkach między spółką a członkami organów spółki. Art. 254 § 2 k.s.h. stanowi, że w przypadkach, gdy ważność czynności dokonanej przez spółkę jest zależna od uchwały zgromadzenia wspólników, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze. A zatem przepisy k.s.h. określają skutki prawne wyroku stwierdzającego nieważność uchwały zgromadzenia wspólników jedynie w stosunku między spółką a jej wspólnikami czy członkami organów oraz w odniesieniu do czynności dokonywanych przez spółkę a wymagających uchwały zgromadzenia wspólników (unieważnionej czy uchylonej po podjęciu takiej czynności).

Unieważnienie uchwały o powołaniu członka zarządu, ze względu na skutek wsteczny takiego wyroku, będzie jednak skutkowało nieważnością czynności prawnych dokonywanych przez tego członka zarządu za spółkę. Organ rentowy nie przeprowadził żadnego postępowania w zakresie ważności czynności podejmowanych przez W. N. zarówno w odniesieniu do pracowników jak też w odniesieniu do mienia przeniesionego 06.11.2014 r. tytułem wkładu do (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

Unieważnienie uchwały o powołaniu członka zarządu, w ocenie Sądu Okręgowego, nie wywołuje skutku w zakresie odpowiedzialności takiego członka zarządu określonej art. 116 ordynacji podatkowej o ile oczywiście spełniony jest warunek z § 2 tego artykułu tj: termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu a zaległości powstały w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu. Nie ulega wątpliwości, zdaniem Sądu, że W. N. (1) faktycznie pełnił obowiązki członka zarządu spółki (...), zajmował się jej sprawami, podpisywał umowy i dokumenty, informował pracowników (...) o przejściu zakładu pracy na spółkę (...), udzielał urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego, reprezentował spółkę przy sporządzaniu aktów notarialnych. Mógł zatem w okresie sprawowania funkcji członka zarządu tj. do 23.12.2014r. złożyć wniosek o ogłoszenie jej upadłości, mógł i powinien też dopilnować obowiązku opłacania składek za zatrudnionych pracowników spółki. Organ rentowy, przed wydaniem zaskarżonej decyzji nie przeprowadził żadnego postępowania celem ustalenia zakresu działań W. N. (1), ważności podejmowanych przez niego decyzji, czy zawieranych umów.

Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro w przypadku istnienia dobrej wiary (która jest objęta domniemaniem) nawet czynności prawne są wobec osób trzecich skuteczne mimo nieważnej uchwały to tym bardziej skuteczna jest odpowiedzialność za zobowiązania publicznoprawne.

Sąd I instancji podkreślił, że zasadnicze bowiem znaczenie w odniesieniu do odpowiedzialności normowanej art. 116 ordynacji podatkowej ma "pełnienie obowiązków". Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 4 marca 2015

r., sygn. akt I FSK 241/14, wskazał, że art. 116 § 2 ordynacji podatkowej odwołuje się do faktycznego sprawowania przez dany podmiot wymienionej w tym przepisie funkcji. Oceniając odpowiedzialność solidarną konkretnej osoby za zaległości podatkowe jednostki organizacyjnej, którą zarządza, istotne znaczenie ma więc ustalenie, czy w danym czasie podejmowała ona aktywne działania z zakresu prowadzenia spraw spółki. W jednym z orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego stwierdzono, że faktyczne wykonywanie obowiązków członka zarządu w spółce z o.o., nawet po formalnej rezygnacji z funkcji członka zarządu w tejże spółce, powoduje odpowiedzialność podatkową tego podmiotu przewidzianą w art. 116 § 2 ordynacji (wyrok NSA z dnia 13 sierpnia 2013 r., sygn. akt II FSK 2401/11). W innym z kolei wyroku Sąd ten przedstawił pogląd, że pojęcie "pełnienie obowiązków członka zarządu", które jest kluczowe dla określenia zakresu odpowiedzialności uregulowanej w art. 116 § 2 ordynacji, należy odnieść do kontekstu faktycznego. Nie można tego pojęcia utożsamiać np. z wpisem do rejestru handlowego, lecz należy mieć na względzie możliwość uwzględnienia przy dokonywaniu jego wykładni okoliczności faktycznych, dotyczących możliwości rzeczywistego oddziaływania na sprawy danej spółki przez osobę tylko formalnie figurującą w rejestrze jako członek zarządu (wyrok NSA z dnia 16 września 2011 r., sygn. akt II FSK 561/10). Wobec powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, wyrok stwierdzający nieważność uchwały o powołaniu W. N. (1) na członka zarządu, w okolicznościach sprawy, pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia mimo, że wywołuje skutki ex tunc. Przyjęcie odmiennej wykładni art. 116 Ordynacji podatkowej unicestwiłoby odpowiedzialność osób aktywnie pełniących funkcje zarządu, którzy przecież do czasu prawomocnego unieważnienia ich wyboru (uchwały zgromadzenia wspólników) przez sąd w trybie art. 252 k.s.h. zobowiązani byli do realizacji obowiązków publicznoprawnych np. związanych z zatrudnianiem pracowników (zgłaszaniem ich do ubezpieczeń społecznych, odprowadzaniem składek, opłacaniem podatku PIT i in). Odmienna wykładnia mogłaby otwierać drogę do nadużyć, szczególnie gdy zarząd jest jednoosobowy, albo jak to było w niniejszej sprawie, inny członek zarządu nie jest informowany o powołaniu kolejnego, a każdy reprezentuje spółkę samodzielnie.

Sąd Okręgowy wskazał, iż jednocześnie nie sposób pominąć, że w toku postępowania cała należność objęta zaskarżoną decyzją została spłacona (w tym część przed skierowaniem sprawy do sądu). A zatem, zobowiązanie spółki (...), za które odpowiedzialność, zgodnie z decyzją miały ponieść solidarnie ze spółką również M. J. (1), wygasło. To również nie pozwala aby zaskarżona decyzja pozostała w obrocie prawnym.

Sąd wskazał ponadto, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i art. 477¹⁴ k.p.c.) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności (por. postanowienie SN z 22 lutego 2012r., II UK 275/11). Przy czym każdorazowo należy rozważyć, czy odstępstwo takie nie prowadzi do wypaczenia charakteru postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i całkowitego pozbawienia znaczenia postępowania administracyjnego poprzedzającego postępowanie sądowe (por. wyrok SN z dnia 3 grudnia 2014r., II UK 76/14).

Rozpoznając merytorycznie sprawę sąd jednak w każdym stanie faktycznym winien ustalić zasadność zastosowania art. 316 § 1 k.p.c. Jak wyraził się Sąd Najwyższy w postanowieniu z 15 stycznia 2019r. II UK 570/17 niemożność zastosowania art. 316 § 1 k.p.c. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma uzasadnienie jedynie w sytuacji, gdyby odwołanie się do niego wypaczałoby charakter postępowania w tych sprawach i prowadziło do jaskrawego pominięcia odrębności postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych przez całkowite pozbawienie znaczenia postępowania administracyjnego, poprzedzającego postępowanie sądowe. Nie można zatem mówić o naruszeniu art. 316 § 1 k.p.c. w sytuacji, gdy przesłanka konieczna do obciążenia odwołujących się odpowiedzialnością za zobowiązania spadkodawcy odpadła w wyniku wydania prawomocnego orzeczenia sądowego o uchyleniu się od skutków niezłożonego w terminie oświadczenia woli o odrzuceniu spadku, które nie było kwestionowane przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że podobnie jest w niniejszej sprawie, całkowite opłacenie zobowiązania jednoznacznie określonego decyzją musi prowadzić do zmiany nieprawomocnej decyzji. Zobowiązanie to opłacił nie objęty decyzją członek zarządu spółki (...). Przy rozstrzygnięciu o odwołaniu od decyzji nie mogły zostać uwzględnione wnioski o

umorzenie postępowania. Odwołujący się nie cofnął skutecznie odwołania, nie została wydana decyzją zamienna, wydanie wyroku nie stało się zbędne czy niedopuszczalne (art. 355 k.p.c. i art. 477¹³ § 1 k.p.c.). Skutkiem umorzenia postępowania byłoby uprawomocnienie się zaskarżonej decyzji kreującej odpowiedzialność M. J. (1) za spłacone długi spółki.

W ocenie Sądu Okręgowego nie było przeszkód, aby ZUS po wpłacie dokonanej we wrześniu 2018 r. wydał decyzję ponownie określającą wysokość zobowiązań, a po całkowitej zapłacie składek objętych zaskarżoną decyzją, wydał kolejną, stwierdzającą, że zobowiązania wygasły.

Z tych wszystkich względów na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję. O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c. znosząc je wzajemnie między stronami. Zasadniczo żadne ze stanowisk stron nie zostało przez Sąd uwzględnione, odwołujący się niewątpliwie był odpowiedzialny solidarnie ze spółką za należności z tytułu składek dotyczące marca 2014r., natomiast organ rentowy wysyłając do Sądu odwołanie w listopadzie 2014r. nie uwzględnił, że składki za marzec 2014r. już zostały zapłacone we wrześniu 2014r. Organ rentowy nie podjął też żadnych działań celem ustalenia czy za składki odpowiada również W. N. (1) w kontekście przesłanek z art. 116 ustawy Ordynacja podatkowa, nie prowadził również postępowania w zakresie ważności czynności podejmowanych przez W. N. (1) chociażby w zakresie mienia spółki (...), w celu podjęcia działań egzekucyjnych w odniesieniu do tego mienia. Mienie to nie było przedmiotem jakichkolwiek prób egzekucji. Inne uchybienia w postępowaniu przed ZUSEM zostały wskazywane w uzasadnieniu wyroku. To wszystko prowadzi do wniosku, że koszty postępowania między stronami należy znieść wzajemnie.

Apelację od powyższego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który zaskarżył go w całości i zarzucił :

1. naruszenie prawa procesowego, mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- dokonanie błędnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, tj. prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku, VII Wydział Gospodarczy z 14.05.2015r., sygn. akt VII GC 74/15 stwierdzającego nieważność uchwały Nr 1 z 20.05.2014r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. w Ł., którą w skład zarządu Spółki powołano W. N. (1) i powierzono mu funkcję członka zarządu (k.22-23 akt VII GC 74/15 SO Białystok) oraz bezzasadne przyjęcie przez Sąd Okręgowy w Łomży, iż pomimo stwierdzenia w/w prawomocnym wyrokiem nieważności uchwały o powołaniu W. N. (1) na członka zarządu był on umocowany przez uprawniony organ do pełnienia w okresie od 20.05.2014r. do 23.12.2014r. obowiązków członka zarządu (...) Sp. z o.o.,

- błędną ocenę decyzji ZUS z 30.08.2018r., Nr (...) umarzającej wszczęte z urzędu postanowieniem z 10.05.2018r. znak: 010700/71/2018-RED-1132-NIP9662085201-RR postępowanie w sprawie odpowiedzialności W. N. (1) jako członka zarządu (...) Sp. z o.o. w Ł. za zobowiązania Spółki z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku, VII Wydział Gospodarczy z 14.05.2015r., sygn. akt VII GC 74/15 stwierdzającego nieważność uchwały Nr 1 z 20.05.2014r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. w Ł. powołującej w skład zarządu w/w Spółki (...), skutkującą nieuprawnionym przyjęciem przez Sąd Okręgowy braku przeprowadzenia przez ZUS postępowania w zakresie czynności podejmowanych przez W. N. (1) jako członka zarządu Spółki,

- nierozpoznanie przez Sąd Okręgowy w Łomży istoty sprawy oraz zaniechanie dokonania oceny prawidłowości decyzji ZUS z 30 sierpnia 2018r. Nr (...) ustalającej odpowiedzialność M. J. (1) jako członka zarządu (prezesa zarządu) (...) Sp. z o.o. w Ł. za powstałe w okresie pełnienia przez niego od 28 marca 2014r. do 23 grudnia 2014r. obowiązków członka zarządu zaległości składowe Spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, kosztów egzekucyjnych i odsetek za zwłokę, w oparciu o przesłanki wskazane w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a), b) pkt 2), § 2, § 4 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (zwana Ordynacją podatkową) w zw. z art. 31 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (zwana ustawą systemową),

- naruszenie art. 327¹ § 1 k.p.c. poprzez sporządzenie wadliwego uzasadnienia wyroku z pominięciem wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia obejmującej ustalenie faktów powstania zaległości składkowych w czasie pełnienia przez M. J. (1) obowiązków prezesa zarządu Spółki (...) Sp. z o.o. jak również brak przeprowadzenia oceny dowodów w zakresie braku wykazania, iż niezgłoszenie przez M. J. (1) wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki nastąpiło bez jego winy, a także bezskuteczności egzekucji majątku Spółki, z jednoczesnym błędnym twierdzeniem Sądu, pomimo istnienia prawomocnego wyroku stwierdzającego nieważność uchwały o powołaniu W. N. (1) na członka zarządu, iż W. N. (1) i M. J. (1) byli członkami zarządu (...) w okresie od 20.05.2014r. do 23.12.2014r. oraz, iż w związku z tym organ rentowy nie przeprowadził żadnego postępowania w zakresie ważności czynności podejmowanych przez W. N. (1), a także niezrozumiałe twierdzenie Sądu, iż po całkowitej zapłacie składek objętych zaskarżoną decyzją nie było przeszkód by ZUS wydał kolejną, stwierdzającą, że zobowiązania wygasły,

- naruszenie art. 477⁹, art. 477¹⁴ § 1, § 2 w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 59 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy systemowej poprzez nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd Okręgowy w Łomży, iż opłacenie zaległości powodujące wygaśnięcie zobowiązania z mocy prawa nie pozwala ażeby zaskarżona decyzja z 30.08.2018r., Nr (...) ustalająca odpowiedzialność M. J. (1) prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. w Ł. pozostawała w obrocie prawnym oraz niezastosowanie przez Sąd Okręgowy zasady oceny prawidłowości i legalności decyzji według stanu rzeczy z chwili jej wydania, podczas gdy zdaniem organu rentowego wygaśnięcie zobowiązania poprzez jego zapłatę nie stanowi elementu stosunku prawnego będącego przedmiotem decyzji ustalającej taką odpowiedzialność oraz kwestia ta aktualizuje się dopiero na etapie postępowania egzekucyjnego.

2. naruszenie prawa materialnego, mianowicie:

- art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy systemowej poprzez błędną wykładnię, i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie w błędnie ustalonym przez Sąd Okręgowy w Łomży stanie faktycznym, polegającą na przyjęciu, iż zawarty w treści art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej zwrot legislacyjny „pełnienie obowiązków członka zarządu” obejmuje sytuację, w której pomimo stwierdzenia prawomocnym wyrokiem sądowym, wywołującym skutki ex tunc nieważności uchwały powołującej daną osobę na członka zarządu, osoba ta jest umocowana do działania w imieniu Spółki jak również, iż uzyskała ona od uprawnionego organu kompetencje do prowadzenia spraw i reprezentowania Spółki,

- art. 108 § 1 w zw. z art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy systemowej poprzez niewłaściwe ich zastosowanie oraz bezzasadne przyjęcie przez Sąd Okręgowy w Łomży w błędnie ustalonym stanie faktycznym sprawy, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nieprawidłowo umorzył prowadzone wobec W. N. (1) jako członka zarządu (...) Sp. z o.o. w Ł. postępowanie w sprawie jego odpowiedzialności za zobowiązania Spółki, gdyż w ocenie Sądu unieważnienie uchwały o powołaniu członka zarządu nie wywołuje skutku w zakresie odpowiedzialności z art. 116 Ordynacji podatkowej o ile spełniony jest warunek z § 2 tego artykułu, tj. termin płatności upływał w czasie pełnienia przez niego obowiązków członka zarządu a zaległości powstały w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu,

- art. 254 § 1 i § 4 k.s.h. poprzez błędną wykładnię oraz niewłaściwie zastosowanie i przyjęcie przez Sąd Okręgowy, iż skoro przepis ten określa skutki prawne wyroku stwierdzającego nieważność uchwały w stosunkach między spółką a wszystkimi współnikami oraz w stosunkach między spółką a członkami organów spółki, to stwierdzenie przez właściwy sąd nieważności uchwały o powołaniu na członka zarządu nie powinno być powodem umorzenia postępowania prowadzonego w zakresie jego odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki.

Wskazując na powyższe apelacja wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania i zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za obie instancje; ewentualnie o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łomży do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację M. J. (1) wnosił o oddalenie apelacji w całości, przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej, zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz wszelkich kosztów postępowania przed Sądem II instancji, według

norm prawem przepisanych oraz względnie w zakresie pkt 3 powyżej, orzeczenie o pokryciu wszelkich kosztów przez strony we własnym zakresie.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik (...) sp. z o.o. wnosil o oddalenie apelacji w calosci, jako calkowicie bezzasadnej, w oparciu o art. 374 k.p.c. przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej oraz zasadzenie od organu rentowego wszelkich kosztow postepowania przed Sadem II instancji, wedlug norm prawem przepisanych, wzglednie orzeczenie, iz kazda ze stron ponosi koszty we własnym zakresie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna w zasadniczej części.

W niezbędnym zakresie Sąd Apelacyjny przypomina, iż zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (w brzmieniu miarodajnym do okresu z którego pochodzą należności objęte decyzją) szczegółowo wymienione w nim przepisy ustawy z dnia 29.08.1997 r. Ordynacja podatkowa stosuje się odpowiednio do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Na podstawie art. 32 wspomnianej ustawy przepisy te stosuje się także do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Stosownie do art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej (w brzmieniu miarodajnym w sprawie) za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe (odpowiednio składkowe) z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Zasady te stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub współnika spółki w organizacji.

Z powyższego wynika, że ponoszenie przez zarządzających spółką kapitałową odpowiedzialności za zobowiązania osoby prawnej podlega reglamentacji. Do jej przyjęcia konieczne jest ustalenie pozytywnych przesłanek tej odpowiedzialności, czyli bezskuteczności egzekucji zaległości składkowych oraz powstania zobowiązania w okresie pełnienia funkcji przez członka zarządu. Natomiast wykazanie przesłanek negatywnych (egzoneracyjnych) może zniweczyć tę odpowiedzialność, a są nimi :

1. zgłoszenie przez członka zarządu „we właściwym czasie” upadłości spółki lub wszczęcie (również „we właściwym czasie”) postępowania układowego;

2. brak winy członka zarządu w niezgłoszeniu upadłości lub braku wszczęcia postępowania układowego;

3. wskazanie przez członka zarządu mienia, z którego egzekucja jest możliwa).

Uporządkowanie przesłanek z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej z jednej strony ma znaczenie w zakresie rozkładu ciężaru dowodowego, z drugiej ilustruje podmiotową relację zachodzącą pomiędzy organem rentowym i członkiem zarządu a obowiązkiem zapłaty składek. W tym kontekście zrozumiałe jest, że ubezpieczyciel (wierzyciel) ma powinność wykazania, że należność nie została uregulowana, a egzekucja w całości lub w części względem majątku spółki okazała się bezskuteczna. W rozpoznawanej sprawie oczywiste jest, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych –

wydając zaskarżoną decyzję - sprostali wykazaniu przesłanek pozytywnych. Nie ma również wątpliwości, że brak było mienia spółki (...), z którego można byłoby prowadzić skuteczną egzekucję. Oznaczało to, że do rozważenia pozostają wyłączenia odpowiedzialności odwołującego zawarte w art. 116 § 1 ust 1 lit a i lit b Ordynacji podatkowej. Obie przesłanki wskazane w art. 116 § 1 ust 1 lit a i lit b Ordynacji podatkowej skupiają uwagę na powinnościach członka zarządu. Zarządzający nie odpowiada za złą kondycję finansową spółki uniemożliwiającą spłatę długów, lecz za własne zaniechanie skierowane na pokrzywdzenie wierzycieli (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2007 r., II UK 250/06, OSNP 2008, nr 15-16, poz. 234). Przesłanki egzoneracyjne sprowadzają się do wykazania należytej staranności w działaniach zmierzających do zgłoszenia upadłości lub wszczęcia postępowania układowego albo do udowodnienia braku winy w razie nieszczęścia tych postępowań (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2007 r. I UK 349/2006 OSNP 2008, nr 9-10, poz. 149). Wystarczające jest skuteczne złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. W tym kontekście wskazywano w orzecznictwie, że dla odpowiedzialności członka zarządu nie ma znaczenia, czy zaległości składkowe powstały z przyczyn od niego zawinionych, czy też niezawinionych (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r., II UK 303/09, LEX nr 603839, z dnia 17 października 2006 r., II UK 85/06, OSNP 2007, nr 21-22, poz. 328, z dnia 2.10.2008 r., I UK 39/08, „Monitor Prawa Pracy” 2009, nr 5, s. 272). Niewątpliwie też nie wyłącza odpowiedzialności członka zarządu niezajomość stanu finansów spółki (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2008 r., II UK 100/07, OSNP 2009, nr 9-10, poz. 127), czy też subiektywna ocena sytuacji majątkowej spółki, a w szczególności nadzieja na przyszłe wpływy i zyski (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.02.2011 r., II UK 265/10, Lex nr 844740). Również podział kompetencji między członkami wieloosobowego zarządu nie pozwala na odstępianie od przypisania odpowiedzialności za składki niezapłacone przez spółkę (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r., II UK 85/06, OSNP 2007, nr 21-22, poz. 328, z dnia 2 grudnia 2010 r., II UK 146/10, Lex nr 786383).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2006 r., II UK 47/06, OSNP 2007, nr 19-20, poz. 296, wyrażono pogląd, zgodnie z którym posłużenie się w art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej określeniem "pełnienie obowiązków" wskazuje, że chodzi o rzeczywiste (czynne, faktyczne) ich wykonywanie, a nie tylko o piastowanie (bierne) funkcji, z którą te obowiązki są związane. Przy czym, w sytuacji gdy członek zarządu świadomie i dobrowolnie oddał faktyczny zarząd nad spółką osobie spoza zarządu, nie dochodzi do zwolnienia go od odpowiedzialności z uwagi na brak winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., II UK 174/10, OSNP 2012, nr 5-6, poz. 73).

Powyższe orzeczenia nie są cytowane przypadkowo, bowiem dają się odnieść do okoliczności niniejszej sprawy, w szczególności do co zasadności przypisania odwołującemu się odpowiedzialności za objęte decyzją zaległości składkowe. Na wstępie jednak wypada podzielić zarzut apelacji, co do tego że nie do końca ma rację Sąd Okręgowy twierdzący, że w okolicznościach niniejszej sprawy, aby skutecznie przypisać odpowiedzialność za sporne składki M. J. koniecznym jest jej solidarne przypisanie w decyzji W. N.. Sąd Okręgowy stwierdził mianowicie, że art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej nakłada na organ podatkowy (oraz rentowy) obowiązek prowadzenia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności za zaległości podatkowe (składkowe) spółki z o.o. wobec wszystkich osób mogących ponosić taką odpowiedzialność oraz, że decyzja w tym przedmiocie, podjęta na podstawie art. 108 § 1 Ordynacji podatkowej, powinna być wydana wobec wszystkich członków zarządu spółki. Jakkolwiek pożądanym jest prowadzenie jednego postępowania przeciwko wszystkim zobowiązanym osobom, do czego podstawą dostarcza art. 166 § 1 Ordynacji podatkowej (z uwagi na zakres przedmiotowy odesłania wynikającego z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jak się zdaje, w postępowaniu prowadzonym przez organ rentowy podstawą taką mógłby stanowić art. 62 k.p.a. stosowany w związku z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), to w świetle regulacji procesowych nie może być poczytane za błąd prowadzenie odrębnych postępowań pod warunkiem, że postępowania te obejmą wskazany wyżej krąg osób (tj. wszystkich zobowiązanych). Decyzja stwierdzająca ponoszenie odpowiedzialności za zaległości składkowe przez tylko jednego z kilku członków zarządu spółdzielni, wydana wskutek zaniechania prowadzenia postępowania wobec pozostałych, jest niezgodna z prawem, a zatem winna być wyłączona z obrotu prawnego (tak w cytowanym i przez Sąd I instancji wyroku wyrok SN z 03.09.2013 r. I UK 83/13.). Z taką decyzją, w ocenie Sądu I instancji, mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Można się wprawdzie zgodzić z Sądem Okręgowym, że stwierdzenie prawomocnym wyrokiem ze skutkiem *ex tunc*, nieważności uchwały powołującej W. N. na członka

zarządu spółki (...) - nie musi przesądzać o braku jego odpowiedzialności za zobowiązania składkowe powstałe w okresie, w którym funkcjonował on w obrocie prawnym na zewnątrz jako członek zarządu, nie jest jednak trafne twierdzenie Sądu I instancji, że organ rentowy nie przeprowadził w stosunku do niego postępowania. Takowe bowiem organ rentowy w istocie przeprowadził i wydał odrębną decyzję z dnia 30 sierpnia 2018 r. Nr (...), mocą której umorzył postępowanie w przedmiocie jego odpowiedzialności, uwzględniając jego wyjaśnienia, a także prawomocny wspomniany wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z 14.05.2015 r. stwierdzający nieważność uchwały powołującej go w skład zarządu spółki. Decyzji tej nikt nie zaskarżył, w tym również M. J. (1), który zaskarżył jedynie decyzję z 30 sierpnia 2018r. Nr (...), która jego tylko obciążała odpowiedzialnością przedmiotowe składki, choć niewątpliwe z jego punktu widzenia objęcie zaskarżeniem także decyzji w istocie wykluczającej odpowiedzialności innego członka wydawało się celowe, a trzeba zauważyć iż na pierwszej rozprawie był on reprezentowany przez fachowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego (k. 59, i 63). Nawet zatem ewentualne niedoręczenie mu decyzji dot. W. N. nie wykluczało możliwości jej zaskarżenia. Trzeba zatem przyjąć, abstrahując od trafności tej decyzji, że aktualnie decyzja umarzająca postępowanie w stosunku do W. N. jest prawomocna, co jednak nie wykluczałoby ewentualnych roszczeń cywilnych o charakterze regresowym między było co-członkami zarządu. Trzeba zaważyć, iż przedmiotowa decyzja zapadła po przeprowadzeniu stosownego postępowania, w tym dowodowego, i w toku dalszego postępowania nie pojawiły się istotne nowe dowody czy okoliczności, których organ nie znałby. Sama zatem ewentualna błędność tej decyzji, choć umarzającej, to istocie egzenerującej W. N. nie musi być wystarczającą podstawą do jej uchylecia czy zmiany z uwzględnieniem przesłanek art 83a ustawy systemowej dotyczących wzruszenia prawomocnych decyzji i przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Mimo bowiem charteru formalnego decyzja ta w istocie „oczyszcza” tego członka zarządu z odpowiedzialności za zaległości składkowe. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zbędne są szersze rozważania w tym zakresie, bowiem zakres rozpoznania sprawy wyznacza zaskarżona decyzja dot. odpowiedzialności M. J.. Skonkludować zatem trzeba jednoznacznie, że nietrafny jest pogląd Sądu I instancji, że w okolicznościach niniejszej sprawy wydanie decyzji o umorzeniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności za zobowiązania składkowe przez W. N. wyłącza możliwość przypisania odpowiedzialności odwołującemu się.

W tym zakresie trzeba stwierdzić, że Sąd Okręgowy w istocie - jak słusznie podnosi apelacja - zignorował zasadę orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wg stanu rzeczy z chwili wydania decyzji, i tym samym nie przesądził jednoznacznie, czy odwołujący się ponosi odpowiedzialność za przedmiotowe zobowiązania składkowe, bowiem samo ich uiszczenie przez W. N. (i M. S.) skutkowało uwzględnieniem odwołania. Poza sporem winno być, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pojęcie stanu rzeczy jako podstawy orzekania dotyczy przede wszystkim chwili wydania decyzji i możliwości uwzględniana zdarzeń mających miejsce po wydaniu decyzji są ograniczone. Orzecznictwo w tym zakresie jest dość utrwalone (por. np. uzasadnienie uchwały SN 7 sędziów z dnia 24 stycznia 2007 r. III UZP 4/06 ; OSNP 2007/15-16/226; wyroki z dnia 10 marca 1998 r, II UKN 555/97, OSNAPiUS 1999 nr 5, poz. 181 ; z 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005 nr 3, poz. 43, z dnia 17 lipca 2008 r. II UK 348/07 LEX nr 447252 ; z dnia 10 marca 1998 r., II UKN 555/97 - OSNAPiUS 1999 nr 5, poz. 181 oraz z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03 - OSNP 2005 nr 3, poz. 43). W konsekwencji powyższej reguły również i w okolicznościach niniejszej sprawy koniecznym było przesądzenie czy odwołujący ponosi odpowiedzialność za przedmiotowe składki czy też nie. O ile jednak ocena istnienia przesłanek odpowiedzialności odwołującego za zobowiązania składkowe nadal w sprawie istniała (pkt I zaskarżonej decyzji), o tyle wpłata uczyniła bezprzedmiotowym obowiązkami nałożone na niego w punkcie II i III decyzji, określające zasady płatności tych zobowiązań. W zakresie tych punktów zgodnie z zasadą aktualności orzeczeń wyeliminowano oba punktu zaskarżonej decyzji, jak nieaktualne i bezprzedmiotowe.

Analizując natomiast wyżej wspomniane przesłanki odpowiedzialności M. J. jako członka zarządu - Sąd Apelacyjny jednoznacznie stwierdza, że w toku postępowania brak jest podstaw do jej wyłączenia, a podnoszone przez niego twierdzenia faktyczne, nie tylko nie wyłączają tej odpowiedzialności, co ją potwierdzają. W toku postępowania odwołujący się podejmując próbę egzoneracji wskazywał, że w rzeczywistości do powstania zaległości składkowych w okresie marzec 2014 roku oraz od czerwca 2014 roku do października 2014 roku doszło na skutek działania drugiego członka zarządu, tj. W. N. (1) oraz że funkcję prezesa Zarządu Spółki (...) Sp. z o.o. M. J. (1) sprawował jedynie przez dziewięć miesięcy i w tym okresie nie posiadał żadnych wiedzy o złej sytuacji finansowej spółki, zatem niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy. W odwołaniu od decyzji M. J. (1) podnosił dodatkowo, iż o

ewentualnych zobowiązaniach i zaległościach dowiedział się dopiero z korespondencji z organem rentowym (k. 5). Ponadto w swoich wyjaśnieniach (k. 63 verte i 64) podawał, że przez osiem miesięcy pan S. i pan N. ukrywali przed nim dokumenty spółki. Pracownica spółki (...) miała zakaz wydawania mu dokumentów. Wskazał, że zaufał S. i zgodził się być prezesem, nie wiedział, że został oszukany. W 2015-2016 roku dowiedział się, że są jakieś zaległości z tytułu składek, ale uważał, że to nie jest jego dług. Stwierdził także, że wie co to znaczy być prezesem zarząd. Przyjeżdżał tylko do spółki i podpisywał umowy o dotację unijne i nie miał pojęcia ilu pracowników zatrudniała spółka, gdy został prezesem zarządu. Ponadto stwierdził, iż miał świadomość, że jako prezes odpowiadał za działania spółki oraz nie próbował zasięgnąć informacji o kondycji finansowej spółki, bo nie miał dokumentów. Nie miał dostępu do konta i wykonywania przelewów. Wskazywał także, że pani L. współpracuje z panem S., to ona miała dostęp do wszystkich kont i opłacała wszystkie rachunki. Dodał także, że nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie, bo nie miał o tym żadnego pojęcia.

Odnosząc się do powyższych twierdzeń odwołującego Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku podobnie jak w dominującym orzecznictwie sądowym wyżej przytoczonym, iż pełnienie funkcji członka zarządu jest funkcją dobrowolną, wymagającą zgody osoby powołanej na to stanowisko. Jeżeli zatem osoba taka godzi się na odgrywanie drugoplanowej roli (lub wprost figuranta) w zarządzie osoby prawnej, ufając innym osobom w zakresie zajmowania się przez nie sprawami finansowymi, to musi ponosić ryzyko takiego zaufania i własnych zaniedbań w tym zakresie. Bez znaczenia jest zatem czy członek zarządu wystawiał i podpisywał faktury oraz deklaracje podatkowe, a także czy posiadał dostęp do rachunku bankowego (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 stycznia 2017r., (...)). Ponadto Sąd Apelacyjny przychylił się do twierdzeń wyrażonych w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006r., (II UK 85/06), iż nieznanostwo kondycji finansowej spółki i brak zainteresowania wnioskodawcy tą kwestią stanowi zawinione przez niego zaniechanie wykonywania podstawowych obowiązków. Obowiązki te nakładają na członków zarządu powołane przepisy prawa, nie mogą więc być one przerzucane na inne organy spółki. Nie powinien on bowiem podejmować się pełnienia funkcji prezesa zarządu, jeżeli nie miał do tego kompetencji. Jeżeli niewiedza odwołującego była przyczyną niezgłoszenia przez niego wniosku o upadłość, to nie jest to okoliczność świadcząca o braku winy w rozumieniu art. 116 Ordynacji podatkowej.

W związku z powyższym twierdzenia odwołującego, iż nie posiadał wiedzy na temat kondycji finansowej spółki, nie miał dostępu do dokumentów spółki, powierzono księgowość innej osobie, czy też nie miał dostępu do konta bankowego nie mogą stanowić okoliczności wyłączającej zgodnie z przepisem art. 116 ordynacji podatkowej. Ponadto należy zauważyć, iż M. J. (1) sam stwierdził, iż wiedział co oznacza bycie prezesem, a także miał świadomość, że jako prezes odpowiadał za działania spółki. Twierdzenie, iż pani L. zajmowała się księgowością oraz opłacała wszystkie rachunki i miała przy tym dostęp do konta, nie może stanowić zwolnienia go z odpowiedzialności, gdyż to on jako prezes zarządu posiadający wiedzę, że ponosi odpowiedzialność za działania spółki, powinien kontrolować kondycję finansową spółki oraz nadzorować terminowe opłacanie składek. Gdyby to czynił wiedziałby także o powołaniu drugiego członka zarządu w osobie W. N..

Sąd Apelacyjny ponadto zauważa, iż Sąd I instancji nie ustalił właściwego czasu do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Sąd Okręgowy ocenił, iż M. J. (1) nie ponosi solidarnie odpowiedzialności z tytułu nieopłacania składek, jednak nie stwierdził przy tym tak istotnego kryterium uwolnienia się od tej odpowiedzialności jakim jest określenie właściwego czasu. Sąd Okręgowy zmierzając do wyjaśnienia tej kwestii postanowieniem z dnia 2 września 2019 roku dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości H. G. na okoliczność w jakim okresie (w ramach czasowych 1.01.2014r. – 31.12.2014r.) (...) sp. z o.o. w Ł. nie wykonywała swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, a jeśli tak to czy stan ten był trwały oraz czy i kiedy suma zobowiązań przekroczyła wartość majątku spółki (nawet gdy zobowiązania wykonywane były na bieżąco). Jednak z uwagi na pismo procesowe organu rentowego z 12 września 2019 roku (k. 402) o wpływie wpłaty, którą rozliczono na należności za miesiąc marzec, Sąd Okręgowy 13 września 2019 roku zarządził niewykonywanie wskazanego postanowienia. Podkreślenia wymaga, iż „właściwy czas”, o którym mowa w art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa oceniać należy z punktu widzenia interesów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a określenie tej chwili powinno być ujmowane elastycznie w zależności od okoliczności konkretnego wypadku, bowiem właściwy czas do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie

upadłości jest przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy, dla określenia której nie ma znaczenia subiektywne przekonanie członków zarządu spółki. Dokonując oceny, czy zgłoszenie wniosku o upadłość nastąpiło we „właściwym czasie” należy uznać, że powinno to nastąpić w momencie zapewniającym ochronę zagrożonych interesów wszystkich wierzycieli, tak aby po ogłoszeniu upadłości wszyscy wierzyciele mieli możliwość uzyskania równomiernego, chociaż tylko częściowego, zaspokojenia z majątku spółki – por. wyrok Sądu z dnia 18 stycznia 2012r., II UK 109/11.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny zauważa, że zobowiązania spółki przekroczyły wartość księgową jej majątku, 31 grudnia 2013 roku (k. 269). Przychody ze sprzedaży oraz koszty działalności na dzień 31 grudnia 2013 roku według danych w bilansie (k. 269) wynosiły niedobór w wysokości 13 007,98 zł. Niedobór pozostałych kosztów oraz przychodów operacyjnych wyniósł 13 007,29 zł. Niedobór majątku tj. przewaga zobowiązań nad wartością majątku wynosiła 31 902,09 zł. Powyższy stan obligował spółkę do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, stosownie do treści art. 11 pkt. 2 Prawa upadłościowego i naprawczego. Z kolei na dzień 31 grudnia 2014 roku strata netto spółki za rok 2014 wyniosła już 667 290,99 zł.

Przypomnienia wymaga, iż M. J. (1) pełnił funkcję prezesa zarządu spółki (...) od 28 marca 2014 roku do 23 grudnia 2014 roku. Zaległości składkowe obejmują okres za marzec 2014 roku oraz od czerwca 2014 roku do października 2014 roku. Obejmując wskazaną funkcję odwołujący powinien skontrolować kondycję finansową spółki, gdyż posiadłby wiedzę, iż spółka przynosi straty oraz sytuacja finansowa spółki obliguje go do niezwłocznego zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Również w trakcie pełnienia wskazanej funkcji powinien na bieżąco interesować się sprawami finansowymi spółki, a także tym czy opłacane są składki do organu rentowego. Gdyby zatem skontrolował właściwie działalność spółki w momencie objęcia funkcji członka zarządu, to doszedłby do prawidłowego wniosku, o niezwłocznej potrzebie złożenia wniosku o upadłość.

Bezsporne w sprawie było, że egzekucja wobec (...) sp. z o.o. prowadzona przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za zaległości składkowe za marzec 2014 roku oraz od czerwca do października 2014 roku okazała się całkowicie bezskuteczna. W prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym zastosowano środek w postaci zajęcia wierzytelności pieniężnej z rachunku bankowego Spółki, w Banku (...) Spółka Akcyjna w W., na podstawie zajęć z 2 czerwca 2015r. Pismem z 19 października 2015r. Bank poinformował, że rachunek został zablokowany, ale brak jest środków umożliwiających całkowite lub częściowe zrealizowanie zajęcia. Pismem z 22 lutego 2016r. Bank poinformował, że umowa rachunku Spółki została skutecznie wypowiedziana przez Bank 29 października 2015r. W związku z tym 21 maja 2018r. Dyrektor Oddziału ZUS w B. wydał postanowienie nr (...) o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie w/w tytułów wykonawczych. Ponadto nie ustalono innego majątku o wartości egzekucyjnej. Według informacji z Centralnej Bazy Danych (...) sp. z o.o. nie posiada nieruchomości. Według informacji z bazy (...) Spółka nie jest właścicielem pojazdów. Podkreślenie wymaga również fakt, iż odwołujący nie wykazał, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości, z uwagi na to, że jak sam wskazywał nie miał o tym pojęcia i uważał, że długi nie są jego.

Reasumując, mając na uwadze całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że organ rentowy wykazał istnienie na dzień wydania zaskarżonej decyzji przesłanki pozytywnej warunkującej odpowiedzialność członka zarządu na gruncie art. 116 Ordynacji podatkowej, tj. pełnienie funkcji prezesa członka zarządu (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł. przez M. J. (1) w spornym okresie. M. J. (1) natomiast nie wykazał żadnej z przesłanek egzoneracyjnych wskazanych w art. 116 Ordynacji podatkowej, które mogłyby uwolnić go od odpowiedzialności za zobowiązania składkowe ww. spółki określone w zaskarżonej decyzji. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok na mocy art. 386 § 1 k.p.c. i oddalił co do zasady odwołanie od decyzji organu rentowego, jedynie w zakresie punktu II i III zaskarżonej decyzji określających zasady spłaty przepisanych zobowiązań składkowych – wobec ich uiszczenia należało okoliczność tę uwzględnić, bowiem ich pozostawienie oznaczałoby utrzymanie w dalszym ciągu obowiązku pokrycia tych należności, które aktualnie organ uznał za uiszczone.

Orzekając o kosztach procesu łącznie za obie instancje – Sąd Apelacyjny uznał za uprawnione oparcie tego rozstrzygnięcia na art. 102 k.p.c. uznając za zasadne obciążenie nimi odwołującego jedynie w części. W ocenie Sądu

Apelacyjnego pełne zastosowanie nawet minimalnych stawek radcowskich przewidzianych w § 2 pkt 6 w zw. z §10 ust.1 pkt 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018 r., 265 j.t.) – byłoby nadmiernym obciążeniem odwołującego. W tym zakresie Sąd Apelacyjny uwzględnił wniosek (częściowo) odwołującego o nieobciążanie go kosztami, który uzasadniał on aktualnym brakiem stałej pracy, mieszkaniem na stacji z partnerką i dwójką niesamodzielnych jeszcze dzieci. Okoliczności te uznano za szczególne w rozumieniu art. 102 k.p.c., zwłaszcza przy uwzględnieniu znacznej wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia w sprawie (ponad 78 tys. zł) , które czyniły zasadnym globalne zmniejszenie zasądzonej kwoty kosztów procesu do kwoty 3000 zł.